

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 12.12.2005

Číslo: Ročník 15 (2005), Číslo 4

Sekce: Naše téma

Název článku: Co se právě učíte?

Autor: Eva Semrádová

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=631>

Co se právě učíte?

Eva Semrádová

Celoživotní vzdělávání patří k důležitým faktorům rozvoje člověka, vzdělávání pracovníků pak k základním podmínkám rozvoje oboru. A jelikož vás ta „školní“ otázka v nadpisu článku neodradila od dalšího čtení, patříte nepochybně mezi ty, pro které je – bez ohledu na věk – vzdělávání samozřejmou součástí života. Aktivní vzdělávání od nás vyžadují proměny knihovnické profese, musíme umět používat informační technologie, výhodou je jazyková vybavenost a také naše záliby nás mnohdy přivedou k učení. Každému z nás se nabízí otázka „Co jsem se letos naučil?“ či „Kolik času jsem věnoval svému vzdělání?“

V profesním vzdělávání knihovníků máme stanoven standard¹⁾, který určuje cílový stav: 30 hodin ročně oborového vzdělávání pro každého profesionálního pracovníka a 8 hodin ročně pro knihovníka obecní knihovny. O kvalifikační strukturu pracovníků vypovídají statistické přehledy, o nabídce lekcí odborného vzdělávání nás informují webové stránky knihoven nebo metodici. A metodiky by určitě zajímalo, co vám vyjde, až si spočítáte, kolik hodin odborného vzdělávání jste letos absolvovali, a jestli se vám nabídka vzdělávacích akcí zdála dostatečná.

Kvalifikační struktura profesionálních pracovníků knihoven

1) Královéhradecký kraj v letech 2002 – 2004, profesionální knihovny bez SVK Hradec Králové, přepočtený stav na plně zaměstnané.

	2002	2003	2004
Odborní pracovníci celkem	208,7	210,7	215,6
Vzdělání vysokoškolské knihovnické	15,3	15,0	16,7
Vzdělání středoškolské knihovnické	131,8	126,7	123,1

2) Přehled knihovnické kvalifikace podle oblastí v roce 2004, profesionální knihovny + krajská knihovna, % pracovníků s knihovnickým vzděláním z celkového počtu odborných pracovníků.

--	--

oblast	Knihovnické vzdělání v %
Hradec Králové	72
Jičín	62
Náchod	64
Kostelec n. Or.	50
Rychnov n. Kn.	65
Trutnov	58
SVK HK - krajská knihovna	63
Krajský průměr	62
Celostátní průměr	53

Porovnání Královéhradeckého kraje s výsledky za Českou republiku:

% v roce 2004	kraj	ČR
Knihovnické vzdělání celkem	62	53
VŠ knihovnické	10	10
SŠ knihovnické	52	43
VŠ neknihovnické	8	10
SŠ neknihovnické	28	35

Z porovnání s celostátní analýzou 2) uvedenou v článku Z. Houškové „Vzdělávání? Vzdělávání!“ vyplývá, že stejně jako v ostatních krajích jsme v posledních letech zaznamenali celkový pokles pracovníků s oborovým vzděláním.

Celostátní výsledky ve věkové skladbě zaměstnanců ukazují na nepříznivý poměr mladších zaměstnanců (ve skupině 18 – 40 let se nachází pouze 37 % profesionálních knihovníků) vzhledem ke starší věkové kategorii (ve skupině 40 – 60 let je zahrnuto 58 % zaměstnanců a nad 60 let máme 5 % zaměstnanců). Věkovou skladbu zaměstnanců knihoven nelze považovat za příznivou.

Počet kvalifikovaných knihovníků v našem kraji převyšuje zřetelně celostátní průměr. Vzhledem k výše uvedené věkové skladbě zaměstnanců lze hledat vysvětlení v působení konzultačního střediska Střední knihovnické školy v našem kraji, jehož absolventi získávali v 70. a 80. letech minulého století střední odborné knihovnické vzdělání a dnes jsou ve věkové kategorii 40 – 60 let.

Vzdělávání knihovníků Královéhradeckého kraje

Výsledky z krajské výroční zprávy o výkonu regionálních funkcí v roce 2004 (zpráva je zpřístupněna na [www: http://www.svkhk.cz/regfunkce/dokumenty.asp](http://www.svkhk.cz/regfunkce/dokumenty.asp))

		Vzdělávací akce			Porady	
Oblast	Počet obsluhovaných knihoven	Počet vzdělávacích akcí	Průměrný počet návštěvníků na 1 akci	Průměrný počet hodin na 1 akci	Počet porad	Průměrný počet účastníků
Hradec Králové	96	15	10	3	9	10
Jičín	73	6	20	4	4	11
Náchod	70	2	10	3	12	9
Kostelec n. Or.	26	8	4	3	6	5
Rychnov n. Kn.	64	0	0	0	2	6
Trutnov	54	4	5	3	3	6
SVK HK krajská k.	*	18	14	15	11	12
krajský průměr u přepočtených ukazatelů	-	-	9	4	-	8

* *Krajská knihovna poskytuje regionální služby všem knihovnám, které jsou již uvedeny v obsluhovaných knihovnách jednotlivých oblastí*

Vzdělávací lekce a porady pořádané krajskou a pověřenými knihovnami využilo v roce 2004 84 % obsluhovaných knihoven. Vzdělávání pořádané pověřenými knihovnami je celé hrazeno z dotace Min. kultury ČR na regionální funkce. Krajská knihovna využívá kromě dotace na regionální funkce i dotační programy VISK (podrobněji v článku Aleny Součkové Pět let působení výukového centra...).

Pověřené knihovny organizovaly vzdělávání knihovníků v oblasti informačních technologií, k literárním i odborným knihovnickým tématům. Porady jsou využívány k seznamování s novinkami a vzájemné koordinaci činností.

Inspirovatel je systematická péče o vzdělávání knihovníků oblasti Hradec Králové, kterou organizuje Knihovna města Hradce Králové – podrobněji v oddíle Knihovnam na <http://www.knihovnahk.cz/>. V roce 2005 byly v nabídce pro všechny knihovníky oblasti např. Burza internetových zkušeností, Práce s CD-ROMy aneb Jak z mála vytěžit co nejvíce, Knihovny seniorům – poznatky z celostátního semináře, Hradec Králové a jeho osobnosti (pořád ve spolupráci s hudebním oddělením), knihovnický zájezd na Náchodsko. Všechny uvedené vzdělávací akce byly hojně navštívené knihovníky z vesnic a ti, kteří mají problémy s časem či dojížděním, navrhli pověřené knihovně, aby zajišťovala e-learningové lekce pro obecní knihovníky. Je to námět zcela nový a metodicky hradecké knihovny jej jistě zařadí do plánů příštího roku, stejně jako plánují školit tematiku webových stránek pro obecní knihovny.

Vzdělávání knihovníků v oblasti Jičín obsahuje již tradičně tematiku české literatury přednášenou renomovanými lektory, zájezdy do zajímavých knihoven a celooblastní setkání neprofesionálních knihovníků. V Náchodě bývají na programu dvě velké přednášky ročně, často organizované ve spolupráci se SKIPem. Pověřená knihovna v Kostelci nad Orlicí zve knihovníky na školení zajištěné vlastními silami čtyřikrát ročně a v Trutnově jsou vzdělávací akce zaměřeny na práci s automatizovaným knihovnickým

systemem a internetem.

1) *Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky - Standard č. 3 Vzdělávání knihovníků, semináře, porady.*

2) *Závěry z analýzy věkové, vzdělanostní a mzdové struktury pracovníků knihoven v ČR v roce 2003 a 2004 a srovnání s průzkumem v roce 1998 - <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200510017>.*

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>